EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 16.12.2025.
COM(2025) 766 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par statistiku, kas apkopota saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 2150/2002 par statistiku attiecībā uz atkritumiem, un tās kvalitāti

1. Ievads

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 2150/2002 (2002. gada 25. novembris) par statistiku attiecībā uz atkritumiem[1] ("regula") rada sistēmu statistikas par atkritumiem veidošanai Eiropas Savienībā (ES). Regulas 8. panta 1. punktā ir noteikts:

> *Komisija piecu gadu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā un turpmāk ik pēc trim gadiem sniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par statistiku, kas apkopota saskaņā ar šo regulu, un it īpaši attiecībā uz tās kvalitāti un apgrūtinājumu uzņēmumiem.*

Šis ir septītais ziņojums, kas sagatavots, izpildot minēto pienākumu. Iepriekšējie ziņojumi ir tika publicēti 2008.[2], 2011.[3], 2014.[4], 2016.[5], 2020.[6] un 2022. gadā[7].

Šis ziņojums aptver pārskata periodu no 2020. līdz 2022. gadam (pārskata gadu dati), par ko dalībvalstis nosūtīja datus attiecīgi 2022. un 2024. gadā.

2. Atkritumu statistikas regula

Regula nosaka pamatu ES statistikas izveidei attiecībā uz atkritumu rašanos, reģenerāciju un apglabāšanu.

Tā nodrošina, ka dati par atkritumiem tiek konsekventi vākti un paziņoti visās ES dalībvalstīs un Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valstīs, uzlabojot atkritumu statistikas precizitāti, ticamību un salīdzināmību. Tā veicina pārredzamību un nodrošina politikas veidotājiem, pētniekiem un plašai sabiedrībai piekļuvi datiem par atkritumiem.

Dalībvalstīm ir jāvāc dati par atkritumu rašanos (saimnieciskās darbības, mājsaimniecības un citu avotu dalījumā), atkritumu apstrādi (reciklēšana, pārstrāde, apglabāšana utt.) un atkritumu apsaimniekošanu (arī atkritumu transportēšanu un tirdzniecību) un jāiesniedz tie Komisijai (*Eurostat*) ik pēc diviem gadiem 18 mēnešu laikā pēc pārskata gada beigām[8].

Eurostat publicē datus par atkritumiem lietotājdraudzīgā formātā, kas nodrošina vieglu piekļuvi un salīdzinājumu starp dalībvalstīm.

Papildus statistikai par atkritumu rašanos un apstrādi ar regulas starpniecību savāktie dati atbalsta arī statistiku par politikas tematiem, piemēram, aprites ekonomiku[9] un ilgtspējīgas attīstības mērķiem[10].

---

1 OV L 332, 9.12.2002., 1. lpp. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2150/2010-10-18.
2 COM(2008) 355 final, 13.6.2008.
3 COM(2011) 131 final, 17.3.2011.
4 COM(2014) 79 final, 14.2.2014.
5 COM(2016) 701 final, 3.11.2016.
6 COM(2020) 54 final, 14.2.2020.
7 COM(2022) 719 final, 15.12.2022.
8 Regula (EK) Nr. 2150/2002, I un II pielikuma 7. iedaļas 2. punkts.
9 *Monitoring framework – Circular economy - Eurostat*.
10 *Information on data – Sustainable development goals – Eurostat*.

3. Darbības kopš pēdējā ziņojuma

3.1. Izmaiņas ziņošanas formātā

Papildus datiem, ko dalībvalstis paziņo Komisijai (*Eurostat*) saskaņā ar regulu, tās nosūta arī kvalitātes ziņojumu. Kopš 2024. gada datu vākšanas kvalitātes ziņojuma formāts ir modernizēts par vienoto integrēto metadatu struktūru (*SIMS*)[11] – standartizētu ziņošanas sistēmu, kas integrē metadatus un kvalitātes informāciju saskaņotā formātā, izmantojot starptautisku tehnisko standartu (*SDMX*). Šī modernizācija nodrošina detalizētāku un stabilāku struktūru, kas saskaņota ar paraugpraksi dažādās statistikas jomās. Turklāt kvalitātes ziņojumā ir iekļauta jauna tabula, lai novērtētu aptvēruma problēmas, ļautu konstatēt nepilnības atkritumu uzskaitē un uzlabotu atkritumu rašanās aplēšu vispārējo precizitāti.

3.2. Atkritumu statistikas darba grupas sanāksmes

Lai uzlabotu datu salīdzināmību un kvalitāti, *Eurostat* katru gadu organizē atkritumu statistikas darba grupas sanāksmes, kurās piedalās valstu eksperti no ES dalībvalstu, EBTA un kandidātvalstu statistikas institūtiem. Kopš pēdējā ziņojuma (2022. gadā) ir notikušas ikgadējas sanāksmes, no kurām katra ilgst pusotru dienu un kurās darba grupa apspriež aprites ekonomiku, ziņošanu par sadzīves atkritumiem, lauksaimniecības atkritumiem, notekūdeņu dūņām un minerālu atkritumiem un *Eurostat* rokasgrāmatu 2024. gadam.

3.3. Valstu apmeklējumi

Komisija (*Eurostat*) veic divpusējus apmeklējumus valstīs, lai apspriestu tehniskus jautājumus un gūtu labāku izpratni par piemēroto metodiku un tās ietekmi uz datu salīdzināmību. Kopš pēdējā ziņojuma ir notikuši četri apmeklējumi: Nīderlandē, Spānijā, Somijā un Bulgārijā. Apmeklējumos galvenā uzmanība tika pievērsta datiem, kas paziņoti saskaņā ar regulu, attiecīgā gadījumā pievēršoties arī papildu atkritumu plūsmām (t. i., pārtikas atkritumiem, baterijām, elektroniskajiem un elektriskajiem atkritumiem un nolietotiem transportlīdzekļiem). Šādi apmeklējumi uzlabo saziņu un ļauj apmainīties ar informāciju ar attiecīgo valsti par metodiku, nodrošinot labāku izpratni par katras valsts procesiem un problēmām saistībā ar atkritumu statistiku. Turklāt apmeklējumi ir ātrāks un efektīvāks veids, kā apspriest un atrisināt sarežģītus jautājumus.

[11] Komisijas Ieteikums (ES) 2023/397 (2023. gada 17. februāris) Eiropas Statistikas sistēmai par references metadatiem un kvalitātes ziņojumiem, ar kuru aizstāj Ieteikumu 2009/498/EK Eiropas Statistikas sistēmai par references metadatiem,
OV L 53, 21.2.2023.; ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/397/oj.

3.4. Kopš pēdējā ziņojuma nosūtīto datu kvalitāte

3.4.1. Savlaicīgums

Termiņa ievērošana attiecībā uz ziņojumu iesniegšanu par 2020. un 2022. pārskata gada datu vākšanu salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem ir saglabājusies stabila.

Atkritumu rašanās un apstrādes datu kopas parasti tika iesniegtas laikus. Par 2020. pārskata gadu datus laikus iesniedza 25 dalībvalstis un viena EEZ valsts, savukārt par 2022. pārskata gadu 21 dalībvalsts un divas EEZ valstis ievēroja iesniegšanas termiņu.

Tomēr dažas valstis kavējās ar 2022. pārskata gada datu nosūtīšanu. Valstis arī iesniedza kvalitātes ziņojumus pēc termiņa beigām, taču divas ES valstis joprojām nav tos iesniegušas, iespējams, tāpēc, ka minētajā gadā tika ieviests jaunais kvalitātes ziņojuma formāts. Tika saņemti arī brīvprātīgi iesniegumi no sešām Rietumbalkānu valstīm (Bosnijas un Hercegovinas, Melnkalnes, Ziemeļmaķedonijas, Albānijas, Serbijas un Kosovas[*]) un Turcijas, un četras valstis savlaicīgi iesniedza pilnīgas datu kopas un kvalitātes ziņojumus. *Eurostat* nosūtīja atgādinājumus un iejaucās gadījumos, kad valstis kavējās ar iesniegšanu. Pārbaudītie dati tika publicēti *Eurostat* tiešsaistes datubāzē par 2018., 2020. un 2022. pārskata gadu kopā ar *Statistics Explained* rakstiem un citiem informācijas produktiem[12].

3.4.2. Pilnīgums

Dati par atkritumu rašanos kopš 2010. gada ir kļuvuši ievērojami pilnīgāki. Ir ievērojami samazinājies trūkstošo datu skaits un to valstu skaits, kuras iesūta nepilnīgas atbildes, un neviena ES un EEZ valsts nav ziņojusi par trūkstošiem datiem par abiem pārskata gadiem. Sešas Rietumbalkānu valstis (Bosnija un Hercegovina, Melnkalne, Ziemeļmaķedonija, Albānija, Serbija un Kosova) un Turcija arī iesniedza savus atkritumu rašanās ziņojumus par 2022. pārskata gadu.

Līdzīgi uzlabojās dati par atkritumu apstrādi, un par 2020. un 2022. pārskata gadu netika ziņots par trūkstošiem datiem. Tomēr dažas valstis ziņo konfidenciālus datus, kam nepieciešama papildu sekundāra konfidencialitātes apstrāde, lai novērstu sensitīvu valsts datu iegūšanu no konfidenciāliem datiem. Šī procedūra nodrošina konfidenciālas informācijas aizsardzību, vienlaikus ļaujot publicēt apkopotus datus.

3.4.3. Atbilstība

Datu kopa sniedz visaptverošu informāciju par radītajiem atkritumiem un to apstrādi. Tajā atkritumi ir klasificēti pēc vielas un darbības nozares, galveno uzmanību pievēršot atkritumu apsaimniekošanai. Tomēr tā pilnībā neaplūko atkritumus kā resursu, jo tai ir ierobežojumi,

---

[*] Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO DP Rezolūcijai 1244/1999 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovas neatkarības deklarāciju.

[12] Jauni posteņi (atsauces gads: 2022. gads): https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20241017-1;
atkritumu apsaimniekošanas rādītāji: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Waste_management_indicators.

proti, trūkst datu par reciklēšanas rādītājiem, atkritumu importu un eksportu, kā arī iepriekšējās apstrādes posmiem. Turklāt atkritumu raksturlielumi pēc būtības ir dinamiski, un pastāv iespēja, ka vielas tiks uzskaitītas divreiz. Abi šie faktori var ietekmēt precizitāti. Lai gan dati ir noderīgi atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras pārvaldībai, šie trūkumi nozīmē, ka tie nav pilnībā piemēroti aprites ekonomikas prakses uzraudzībai.

3.4.4. Precizitāte

Atkritumu rašanās datu precizitāti nodrošina visaptveroša pieeja, kas apvieno statistiku no visām ekonomikas nozarēm un mājsaimniecībām, ietverot sekundāros atkritumus un mazos uzņēmumus. Lai novērstu iespējamās aptvēruma nepilnības, dati ir papildināti ar informāciju no administratīviem avotiem vai aplēsēm. Pēdējos gados ir vērojama tendence vairāk paļauties uz administratīviem avotiem, statistikas izlases veida apsekojumus izmantojot selektīvāk, lai vāktu papildu datus un novērstu atlikušās nepilnības.

Šī pieeja ir efektīva un lietderīga, jo tā izmanto pieejamos administratīvos datus un mērķorientētus apsekojumu datus, lai iegūtu kvalitatīvus datus par atkritumu rašanos. Šī metode izmanto abu datu avotu stiprās puses. Tas nozīmē, ka tā ir saskaņota ar Eiropas Statistikas prakses kodeksu, kas veicina esošo datu avotu izmantošanu un līdz minimumam samazina slogu respondentiem. Rezultātā palielinās atkritumu rašanās datu precizitāte un uzticamība, nodrošinot stabilu pamatu uz informāciju balstītai lēmumu pieņemšanai. *Eurostat* kvalitātes ziņojumu pārbaudes, kurās uzņēmumu reģistra dati tiek salīdzināti ar atkritumu ziņošanas sistēmas datiem, ir palīdzējušas uzlabot uzticamību. Lai gan atbilžu īpatsvars ir zems, datu kopu neatbilstības liecina, ka radīto atkritumu daudzums ir novērtēts par zemu par nepilniem 10 %. Neprecizitātes var rasties nepareizas agregēšanas dēļ *NACE* kodos, kas, iespējams, nozīmē, ka mājsaimniecības atkritumi tiek pārvērtēti.

Kopumā, lai gan joprojām pastāv daži ierobežojumi, datu kvalitāte pastāvīgi uzlabojas, un tiek pieliktas pūles, lai risinātu atlikušās problēmas un nodrošinātu precīzākus un salīdzināmākus datus par atkritumu rašanos.

3.4.5. Pieejamība un skaidrība

Saskaņā ar regulu statistika par atkritumiem ir pieejama visaptverošā datubāzē un skaidros un kodolīgos rakstos *Eurostat* tīmekļa vietnē. Datubāze ļauj lietotājiem izveidot pielāgotas lejupielādes un nodrošina integrētus metadatus un kvalitātes ziņojumus labākai izpratnei. Lietotāju atsauksmes liecina par augstu apmierinātību ar datu pieejamību, un lielākā daļa jautājumu ir saistīti ar publicēto skaitļu interpretāciju, nevis piekļuvi datiem, kas liecina, ka *Eurostat* datubāze ir lietotājdraudzīgs un intuitīvs informācijas avots. Nodrošinot vieglu piekļuvi atkritumu statistikai, *Eurostat* ļauj ieinteresētajām personām visā ES pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus un veicina pārredzamību atkritumu apsaimniekošanas nozarē.

3.4.6. Salīdzināmība

Pateicoties kopīgām definīcijām un klasifikācijām, datiem parasti ir augsta salīdzināmība starp valstīm. Tomēr joprojām pastāv problēmas, it īpaši attiecībā uz datiem par bīstamajiem atkritumiem, jo katras valsts tiesību aktos var būt atšķirīga "bīstamības" definīcija. Arī minerālu atkritumu dominējošais stāvoklis, kas veido aptuveni divas trešdaļas no kopējā atkritumu daudzuma, kavē salīdzinājumus starp valstīm. Lai to mazinātu, *Eurostat* publicē datus rādītājam "Atkritumi, izņemot galvenos minerālu atkritumus", kas palīdz veikt precīzākus salīdzinājumus starp valstīm.

Lielākā daļa dalībvalstu turpina uzlabot datu kvalitāti un efektivitāti, pilnveidojot datu vākšanu un metodes. Tomēr šie uzlabojumi var radīt pārtraukumus laikrindās, un to dalībvalstis risina, pārskatot datu kopas un informējot lietotājus par jebkādām pārskatīšanām. *Eurostat* publicētajās datu kopās atzīmē šos pārtraukumus.

3.4.7. Saskaņotība

Atkritumu statistika liecina par augstu saskaņotības pakāpi, kas ir rādītājs tam, kā tos var kombinēt dažādos veidos un dažādiem lietojumiem. Saskaņotība tiek izvērtēta trīs dimensijās: saskaņotība ar nacionālajiem kontiem, cita starpnozaru saskaņotība un iekšējā saskaņotība. Attiecībā uz atkritumu statistiku iekšējo saskaņotību nodrošina, izejas datus konsekventi pārveidojot izvaddatos.

Attiecībā uz saskaņotību starp dažādām jomām ir ieviestas validācijas procedūras, lai atkritumu statistiku salīdzinātu ar citām attiecīgām datu kopām, piemēram, elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA), iepakojuma atkritumiem un pārtikas atkritumiem. Lai gan šīs procedūras palīdz samazināt neatbilstības, joprojām pastāv dažas nesakritības, galvenokārt datu sagatavošanas nodaļu atšķirību dēļ.

Tomēr saskaņotību ar nacionālajiem kontiem labi ilustrē saikne starp atkritumu rašanos un sociālekonomiskajiem rādītājiem, piemēram, IKP uz vienu iedzīvotāju un valdības izdevumiem atkritumu apsaimniekošanā. Piemēram, dati liecina par pozitīvu korelāciju starp radīto atkritumu daudzumu uz vienu iedzīvotāju un IKP uz vienu iedzīvotāju. Tomēr saikne starp atkritumu rašanos un atkritumu apsaimniekošanas izdevumiem nav tik skaidra, jo valstu kopām ir atšķirīgi modeļi.

Turklāt, tā kā atkritumu apsaimniekošanas rādītāju kopumā saskaņā ar regulu savāktie apstrādes dati ir apvienoti ar importa/eksporta datiem no starptautiskās tirdzniecības statistikas (*COMEXT* datubāze) vai no valstu avotiem, tiek izvērtēta arī saskaņotība ar preču starptautiskās tirdzniecības statistiku. Šie konstatējumi uzsver, cik sarežģītas ir attiecības starp atkritumu rašanos, saimniecisko darbību un ietekmi uz vidi, kā arī to, cik svarīgi ir turpināt centienus uzlabot datu saskaņotību un konsekvenci.

3.5. Datu analīze

2022. gada datu vākšana sniedza vērtīgu ieskatu atkritumu rašanās un apsaimniekošanas tendencēs un attīstībā. Proti, dati atklāja, ka pastāvīgi un nepārtraukti samazinās

mājsaimniecības un līdzīgu atkritumu rašanās[13], kā arī ievērojami samazinās šīs atkritumu plūsmas tiešā apglabāšana poligonos. Turklāt palielinājās atsevišķu atkritumu plūsmu dalītā savākšana no mājsaimniecībām, piemēram, stiklam, plastmasai un bioatkritumiem.

Lai gan dati liecināja par apmierinošu kvalitātes līmeni, tika konstatētas uzlabošanas iespējas, it īpaši attiecībā uz atkritumu plūsmām, piemēram, notekūdeņu dūņām, lauksaimniecības atkritumiem un būvniecības atkritumiem. *Eurostat* uzlaboja norādījumus, lai novērstu kalnrūpniecības atkritumu nekonsekvento klasifikāciju dažādās valstīs.

Analīze arī izgaismoja problēmas, ar kurām saskaras aprites ekonomika, it īpaši attiecībā uz plastmasas un tekstila atkritumu plūsmām. Tika novērotas būtiskas atšķirības rašanās un apstrādes metodēs uz vienu iedzīvotāju, un dažas valstis ierobežotās iekšzemes reciklēšanas jaudas dēļ lielā mērā ir atkarīgas no eksporta vai apglabāšanas poligonos. Šie konstatējumi liecina, ka ir jāuzlabo infrastruktūra, jāsamazina atkarība no eksporta un jāsaskaņo definīcijas.

Lai risinātu šos jautājumus, *Eurostat* paplašināja anketu, iekļaujot tajā brīvprātīgu ziņošanu par atkritumu importu/eksportu un citas attiecīgas kategorijas, lai saskaņotu atkritumu rašanos un apstrādi. Tas ne tikai paaugstinās aplēšu kvalitāti, bet arī sniegs vērtīgu ieskatu saistībā ar aprites ekonomiku.

3.6. Administratīvais slogs

Ziņošanas prasības atkritumu statistikas jomā rada administratīvo slogu atkritumu radītājiem un uzņēmumiem, kas specializējas atkritumu apsaimniekošanā. Saskaņā ar regulu mazie uzņēmumi (ar mazāk nekā 10 darbiniekiem)[14] var mazināt šo slogu, aizstājot ziņošanu ar datiem, ko tieši savākušas dalībvalstis.

Dalībvalstis izmanto dažādas datu vākšanas pieejas, arī apsekojumus, administratīvos datus vai apsekojumu un administratīvo datu kombināciju. Administratīvie dati apvieno datus, kas savākti citiem mērķiem, piemēram, nodokļu vajadzībām, vides monitoringam vai atkritumu apsaimniekošanai valsts līmenī.

Lai nodrošinātu precīzu datu vākšanu, *Eurostat* sniedz tehnisko palīdzību un apmācību valsts datu apkopotājiem – gan datu vācējiem, gan respondentiem.

Jāatzīmē, ka aptuveni 12 dalībvalstīs datu vākšana balstās uz administratīviem datiem, savukārt piecās dalībvalstīs izmanto statistikas apsekojumus. Tika arī atzīmēts, ka arvien vairāk valstu izmanto kombinētu pieeju.

---

[13] Atkritumi, kas nav radušies mājsaimniecībās, bet ir līdzīgi mājsaimniecības atkritumiem pēc to sastāva. Tipiski piemēri ir atkritumi no maziem uzņēmumiem, birojiem, skolām un sabiedriskiem objektiem, piemēram, parkiem, kas rada līdzīgus atkritumu veidus kā mājsaimniecības.

[14] Mazo uzņēmumu atbrīvošana no apsekojumiem notiek dažādi. Dažas valstis aptver mazos uzņēmumus, izmantojot izlases veida apsekojumus, un ekstrapolē rezultātus. Tomēr vairākums valstu pilnībā izslēdz mazos uzņēmumus atbilstoši regulas 3. panta 2. punktam, kas ļauj no apsekojumiem izslēgt uzņēmumus ar mazāk nekā 10 darbiniekiem, ja vien šie uzņēmumi nerada būtisku daudzumu atkritumu. Datus var arī ekstrapolēt, izmantojot uz koeficientiem balstītus novērtējumu modeļus. Valstis ir noteikušas atšķirīgas izslēgšanas robežvērtības, kas lielākoties ir atkarīgas no darbinieku skaita vai viena gada laikā radītā atkritumu daudzuma. Dažas valstis apvieno abus kritērijus, lai nodrošinātu datu vākšanu arī par mazajiem uzņēmumiem, ja tie pārsniedz noteikto atkritumu radīšanas robežvērtību.

Bija aptuveni 6325 respondenti, un katrs no tiem anketas aizpildīšanai veltīja mazāk nekā stundu. Izmaksu aplēšu ziņā, pamatojoties uz visaptverošu kvalitātes ziņojumu un apsekojumu datu analīzi, kopējais slogs uzņēmumiem visā ES ir aptuveni 2,2 miljoni EUR (vidēji 186 000 EUR katrai dalībvalstij gadā).

Pateicoties Komisijas centieniem samazināt administratīvo slogu un vienkāršot ziņošanas prasības, pašreizējā anketa, šķiet, nodrošina līdzsvaru un samērīgu slogu attiecībā pret izvirzītajiem mērķiem. Administratīvo datu un kombinētu pieeju izmantošana dalībvalstīs palīdz līdz minimumam samazināt slogu atkritumu radītājiem un uzņēmumiem. Kopumā šķiet, ka spēkā esošās ziņošanas prasības attiecībā uz atkritumu statistiku ir efektīvas nepieciešamo datu vākšanā, vienlaikus līdz minimumam samazinot administratīvo slogu, tādējādi atbalstot Komisijas mērķi mazināt slogu un veikt vienkāršošanu.

4. Uzlabošanas pasākumi

Lai uzlabotu skaitliskos datus, kas paziņoti saskaņā ar regulu, *Eurostat* izmantoja efektīvu un ātru risinājumu, kurš nodrošināja galvenās informācijas vajadzības modernai atkritumu apsaimniekošanai, it īpaši, lai uzraudzītu pāreju uz aprites ekonomiku un aprēķinātu reciklēšanas rādītājus, kas ir būtiski, lai novērtētu progresu virzībā uz ES vides un resursefektivitātes mērķiem.

Eurostat galveno uzmanību pievērsa papildu moduļa izstrādei par atkritumu rašanās un apstrādes saskaņošanu, kas padara datus par atkritumiem atbilstošākus un visaptverošākus. Modulis ietver piecas detalizētas tabulas, kurās ir izsekota atkritumu plūsma no to rašanās līdz apstrādei, aptverot importu un eksportu, priekšapstrādi, termisko apstrādi un materiālu pārstrādi. Šī pieeja sniedz sīkāku informāciju par atkritumu plūsmām un ļauj precīzi aprēķināt reciklēšanas un pārstrādes rādītājus atsevišķiem atkritumu veidiem.

Neraugoties uz ierobežoto ziņošanu par šo brīvprātīgo moduli 2022. un 2024. gada ziņošanas kārtās, *Eurostat* izmantoja visaptverošākos iesniegumus, lai izveidotu *Sankey* diagrammas, nodrošinot atkritumu plūsmu vizuālu attēlojumu un nosakot datu iztrūkumus. Šīs diagrammas kopā ar apspriedēm ar valstīm, kurām ir vislabākie rezultāti, ir nodrošinājušas datus un pavērušas ceļu ticamākai un aptverošākai ziņošanai nākotnē.

Lai analizētu aprites ekonomiku un vienkāršotu reciklēšanas un materiālu pārstrādes snieguma uzraudzību atsevišķās atkritumu plūsmās, *Eurostat* ieviesa atkritumu kontus, metodisku satvaru un pieeju datu integrēšanai dažādos detalizācijas līmeņos un no vairākiem avotiem.

5. Secinājumi

Saskaņā ar regulu apkopotie dati ir visaptverošs un uzticams informācijas avots par atkritumu rašanos un apstrādi ES laikposmā no 2002. līdz 2022. gadam.

Datus parasti iesniedz laikus, un tie ir pietiekami kvalitatīvi, lai tos varētu uzskatīt par ticamiem un precīziem. Datu kopas kvalitāte lielā mērā ir atkarīga no katras valsts metodikas, kas ar katru datu vākšanas ciklu pastāvīgi uzlabojas. Šo uzlabojumu ir veicinājuši vairāki faktori: pieaugošā paļaušanās uz administratīvajiem datiem, kas samazina atkarību no ekstrapolācijas, un

pastāvīgais progress datu validācijā, kā arī informācijas apmaiņa ar dalībvalstīm, izmantojot norādījumus, darba grupas un valstu apmeklējumus.

Tomēr šiem datiem ir ierobežojumi kā informācijai par aprites ekonomiku un atkritumu izmantošanu par resursu, jo trūkst datu par atkritumu pirmapstrādi, pārklasificēšanu un starptautisko tirdzniecību ar atkritumiem, un tas ierobežo visaptverošas informācijas pieejamību par citiem procesiem, ne tikai galīgo apstrādi un apglabāšanu. *Eurostat* kopā ar darba grupu veica pasākumus, lai īstenotu papildu moduli, ko vāc brīvprātīgi, jo tas nav daļa no regulas; diemžēl dalībvalstu resursu ierobežojumu dēļ atsaucības līmenis bija ļoti zems, tāpēc šos datus vēl nevar izmantot.

Tā kā ES ievieš atkritumu ziņošanas pienākumus attiecībā uz konkrētām atkritumu plūsmām (piemēram, baterijām[15], e-atkritumiem[16], pārtikas atkritumiem[17] un iepakojuma atkritumiem[18]) saskaņā ar dažādām nozaru direktīvām un regulām, kļūst pieejama plašāka informācija par šiem atkritumu veidiem. Tomēr regula joprojām ir vienīgais oficiālais dalībvalstu ziņošanas Komisijai regulējums, kas pilnībā aptver visus atkritumu veidus. Tas ir būtisks instruments materiālu plūsmu novērtēšanai aprites ekonomikā. Regulā nav pietiekami labi novērtētas plūsmas no atkritumu savākšanas līdz atkritumu apstrādei un īpaši, bet ne tikai, attiecībā uz atkritumu pārrobežu plūsmām. Datu uzlabojumi šajā jomā ir būtiski, lai saglabātu informācijas pilnīgumu par aprites ekonomiku un regulas datu kopu nozīmi datu analīzē.

Turklāt varētu izpētīt iespējas uzlabot atkritumu statistikas saskaņotību, veicot salīdzinošu pārbaudi ar ārējās tirdzniecības un maksājumu bilances statistiku. Tam nebūtu jārada papildu ziņošanas slogs dalībvalstīm un būtu jāapzina jomas, kurās nākotnē varētu uzlabot starptautisko atkritumu plūsmu metodiku, tādējādi uzlabojot atkritumu statistikas vispārējo kvalitāti un uzticamību.

Neraugoties uz ierobežojumiem, saskaņā ar regulu nosūtītie dati joprojām ir vienīgais avots visaptverošam un holistiskam pārskatam par atkritumu apsaimniekošanu visās ekonomikas nozarēs un mājsaimniecībās ES. Tas sniedz unikālu un precīzu pārskatu par ekonomikas attīstību, arī par atkritumu rašanos un apstrādes tendencēm.

---

[15] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/66/EK (2006. gada 6. septembris) par baterijām un akumulatoriem, un bateriju un akumulatoru atkritumiem. OV L 266, 26.9.2006., 1. lpp.; ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/66/2018-07-04.

[16] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/19/ES (2012. gada 4. jūlijs) par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA). OV L 197, 24.7.2012., 38. lpp.; ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/19/2024-04-08.

[17] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu. OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.; ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/2024-02-18.

[18] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/40 (2024. gada 19. decembris) par iepakojumu un iepakojuma atkritumiem, ar ko groza Regulu (ES) 2019/1020 un Direktīvu (ES) 2019/904 un atceļ Direktīvu 94/62/EK; OV L, 2025/40, 22.1.2025.; ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj.